

บันทึก

เรื่อง ขอให้ตีความในพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๐๗
(ปัญหาความหมายของคำว่า “หอพัก” ตามมาตรา ๓)

ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร.๐๒๐๓/๒๑๔๔๙ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๑๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอให้ตีความใน ปัญหาของกรมประชาสัมพันธ์ คำว่า หอพัก ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๐๗ มีความหมายกว้างขวางมากน้อยเพียงใด นั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา(กรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๗) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวพร้อมด้วยบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็นดังนี้

เหตุผลในการตราพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๐๗ ก็คือ เพื่อควบคุมการจัดตั้งหอพักของเอกชน ทั้งนี้ เนื่องจากปรากฏว่า เด็กและเยาวชนหรือผู้ที่อยู่ในระหว่างการศึกษา ซึ่งเข้ามาศึกษาเล่าเรียนในกรุงเทพมหานคร หรือในจังหวัดใหญ่ ๆ บางจังหวัด และเข้าพักอยู่ในหอพักของเอกชน ได้ทวีจำนวนมากขึ้นเป็นลำดับ บรรดาหอพักต่าง ๆ ของเอกชนที่จัดตั้งขึ้นยังไม่มีกฎหมายควบคุม ทำให้ผู้จัดตั้งหอพักดำเนินการเพื่อประโยชน์ในทางค้ามากกว่าเพื่อสวัสดิภาพ อันอาจก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยผิดศีลธรรมอันดี หรืออาจเป็นภัยต่อประเทศชาติได้

โดยที่มาตรา ๓^๑ แห่งพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๐๗ ได้นิยามคำว่า “หอพัก” ไว้แต่เพียงว่า หมายความว่า สถานที่ที่จัดขึ้นเพื่อรับผู้พักตามพระราชบัญญัตินี้ ดังนั้น การที่จะพิจารณาว่าสถานที่ใดเป็นหอพักหรือไม่ จึงต้องพิจารณาจากบทบัญญัติอื่น ๆ แห่งพระราชบัญญัตินี้ประกอบกัน และโดยเฉพาะต้องไม่อยู่ในข่ายแห่งข้อยกเว้นตามมาตรา ๔^๒ ด้วย ซึ่งเมื่อพิจารณาตามนัยดังกล่าวแล้ว สถานที่ที่เป็นหอพักภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้จะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) เป็นสถานที่ที่จัดขึ้นเพื่อรับผู้พักตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป

^๑ มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“หอพัก” หมายความว่า สถานที่ที่จัดขึ้นเพื่อรับผู้พักตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้พัก” หมายความว่า ผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างการศึกษิตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และเข้าอยู่ในหอพักโดยให้ทรัพย์สินตอบแทน

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒ มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่หอพัก ดังต่อไปนี้

(๑) หอพักของกระทรวงทบวงกรม

(๒) หอพักที่รับผู้พักน้อยกว่าห้าคน

(๓) หอพักที่รับผู้พักโดยไม่เรียกทรัพย์สินตอบแทน

(๔) หอพักตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

- (๒) ผู้พักเป็นผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างการศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง^๓
- (๓) ผู้พักเข้าอยู่ในหอพักโดยให้ทรัพย์สินตอบแทน
- (๔) มิใช่หอพักของกระทรวง ทบวง กรม หรือหอพักตามที่กำหนดใน

กฎกระทรวง^๔

ลักษณะเฉพาะของหอพัก คือ เป็นสถานที่ที่ “จัดขึ้นเพื่อรับผู้พัก” โดยจะต้องมีลักษณะสำคัญสองประการ คือ

(๑) มีการจัดสถานที่ขึ้นเพื่อรับผู้พัก เช่น มีห้องนอนและเครื่องใช้ในการหลับนอนห้องน้ำและห้องส้วม เป็นต้น

(๒) เจ้าของมีเจตนารับผู้พักเพื่อเอาค่าตอบแทน

สำหรับบุคคลซึ่งเป็นผู้พักนั้นก็จะต้องเป็นผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างการศึกษาของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และเข้าพักเพื่อไปศึกษา ณ สถานศึกษานั้นๆ ตามปกติ ส่วนการให้ทรัพย์สินตอบแทน ก็ไม่จำเป็นต้องเป็นทรัพย์สินของผู้พักหรือผู้พักให้เอง ถ้าเป็นการให้ตอบแทนเพื่อให้ผู้พักได้เข้าพัก ผู้ใดเป็นผู้ให้ไม่สำคัญ เพราะบทนิยามคำว่า “ผู้พัก” ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้มีได้บัญญัติหรือจำกัดไว้เช่นนั้น เพียงแต่บัญญัติว่ามีการเข้าพักของผู้พักซึ่งอยู่ในระหว่างการศึกษาตามที่กำหนด และการเข้าพักมีการให้ทรัพย์สินตอบแทนเท่านั้น

(ลงชื่อ) ส. โหตระกิตย์

(นายสมภพ โหตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙

^๓ ข้อ ๑ ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๐๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๐๗ กำหนดไว้ว่า “ข้อ ๑ ให้การศึกษาในมหาวิทยาลัย วิทยาลัย โรงเรียนของรัฐบาล หรือโรงเรียนราษฎร์ เป็นการศึกษาที่กำหนดตามบทนิยามคำว่า “ผู้พัก” ตามมาตรา ๓

^๔ ข้อ ๒ ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๐๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๐๗ กำหนดไว้ว่า “ข้อ ๒ ให้หอพักของโรงเรียนอนุบาล โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนมัธยมสามัญศึกษาหรือโรงเรียนมัธยมวิสามัญศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์ ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณของโรงเรียนและรับเฉพาะนักเรียนของโรงเรียนนั้นเข้าพัก เป็นหอพักที่กำหนดตามมาตรา ๔ (๔)”